

แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล
Guidelines for Scout Activity Management in Schools Under
the Songkhla-Satun Secondary Educational Service Area Office

^{1*}ธีวาทร์ พรหมรักษา Thiwatorn Promraksa

^{2**}จรัส อติวิทยากรณ์ Jarus Ativittayaphon

^{3***}นวรรตน์ ไชยมภู Navarat Waichompu

^{1,2,3}คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{1,2,3}Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

*First author, e-mail: Thiwatorn.Pro107@hu.ac.th

Corresponding author, e-mail: **jarus_a@hu.ac.th ***navarat.wa@hu.ac.th

Received April 6, 2025; Revised May 1, 2025; Accepted: August 10, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือตามขนาดของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล การศึกษาแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาระดับการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา 2) การสังเคราะห์สภาพการดำเนินงานจากการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย จำนวน 280 คน คำนวณตามสัดส่วนจำนวนครูในแต่ละโรงเรียนและสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ใส่คืน มีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power Analysis และเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจงเป็นผู้บริหารและผู้กำกับลูกเสือ จำนวน 16 คน และศึกษาแนวทางการพัฒนาโดยใช้การสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูล จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .984 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านลูกเสือ ($\bar{X}=4.49$) รองลงมาคือ ด้านผู้กำกับ ($\bar{X}=4.48$) โดยด้านผู้บริหารและด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}=4.70$) 2) การเปรียบเทียบขนาดสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมลูกเสือ พบว่าสถานศึกษาขนาดเล็กมีการบริหารกิจกรรมลูกเสือแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่สถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีค่าเฉลี่ยของการบริหารกิจกรรมลูกเสือสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก 3) แนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านลูกเสือ ด้านผู้บริหาร ด้านผู้กำกับ และด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ จากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสม

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรม; ผู้กำกับ; ผู้บริหาร; ลูกเสือ

Abstract

This research article aimed to 1) study the level of Scout activity management in educational institutions, 2) compare the management of Scout activities based on the size of the institution, and 3) investigate the management approaches of Scout activities in educational institutions under the Office of Secondary Education Service Area 13 (Songkhla and Satun). The study is divided into two steps: 1) studying the level of Scout activity management in educational institutions, and 2) synthesizing the operational conditions based on in-depth interviews. The sample group consists of 280 teachers, calculated according to the proportion of teachers in each school and randomly selected using simple random sampling without replacement. The sample size was determined using G*Power Analysis, and 16 key informants, including school administrators and Scout leaders, were specifically selected for the study. Additionally, 10 people were selected for group discussions to study development approaches. The research instruments include a 5-point Likert scale questionnaire and in-depth interview questions with a reliability coefficient of .984. Data were analyzed using mean, standard deviation, one-way analysis of variance (ANOVA), and content analysis. The research results found that: 1) The overall state of scout activity management was rated at a high level ($\bar{X}= 4.47$). When examining specific dimensions, all were likewise rated high. The “Scouts” dimension received the highest mean score ($\bar{X} = 4.49$), followed by

“Scoutmasters” ($\bar{X} = 4.48$). Both the “Administrators” dimension and the “Scout Activity Management” dimension tied with mean scores of 4.70. 2) Comparative analysis by school size revealed significant differences ($p < .05$) between small schools and those of medium, large, and extra-large size. Specifically, medium, large, and extra-large schools demonstrated higher mean management scores than small schools. 3) Guidelines for managing scout activities consist of 4 aspects: scouts, administrators, directors, and scout activities. From the assessment of suitability and feasibility, the overall picture is appropriate.

Keywords: Organizing Activities; Scoutmasters; Administrators; Scouts

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 ระบุว่า การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ สร้างองค์ความรู้อันเกิดจากสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ ปัจจัย เกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและในมาตราที่ 22 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องยึด หลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด” อีกทั้งมาตราที่ 23 ระบุว่า “การจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนที่เป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้าน ร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยปลูกฝัง และ สร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น อย่างมี ความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติจากการ เรียนรู้ 8

กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ เกิดทักษะการทำงาน และอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย กิจกรรม 3 ลักษณะ คือ 1) กิจกรรมแนะแนว 2) กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมชุมนุม ชมรม และ 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553)

สภาพสถานการณ์การดำเนินงานลูกเสือในปัจจุบันสรุปได้ดังนี้ งานลูกเสือมีลักษณะเป็นวิชาบังคับเลือก การเข้าร่วมกิจกรรมจึงเกิดจากการบังคับมิใช่สมัครใจ นักเรียนจึงเรียนเพื่อให้ผ่านเกณฑ์ตามที่โรงเรียนกำหนดเท่านั้น ไม่มีจิตวิญญาณของลูกเสือ-เนตรนารี ที่แท้จริง เป็นเหตุให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการเรียนกิจกรรมลูกเสือเท่าที่ควรและยังขาดแคลน ครูผู้สอนทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณเนื่องจากครูผู้สอนไม่ได้ผ่านการฝึกอบรมไม่ได้มีใจรักการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ จึงเป็นเหมือนการบังคับ ไม่ได้เห็นคุณค่าและความสำคัญของกิจการลูกเสืออีกทั้งผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารสถานศึกษา ไม่เข้าใจและไม่มีความศรัทธาต่อกิจการลูกเสือ กฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาและระบบราชการทำให้ไม่มีผู้รับผิดชอบกิจการลูกเสือตามพระราชบัญญัติ ลูกเสือทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งหลักสูตรการเรียนการสอนไม่ทันสมัย การจัดกิจกรรมลูกเสือ จึงต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงให้เน้นเชิงปฏิบัติการมากยิ่งขึ้น สำหรับผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการเน้นให้เด็กเก่งทางด้านวิชาการมากกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมอีกทั้งยังขาดการประเมินผลและการประกันคุณภาพหลักสูตรของแต่ละโรงเรียนอีกด้วยในส่วนของค่ายลูกเสือที่มีอยู่ทั่วประเทศก็ไม่ได้มีการพัฒนาดูแลเอาใจใส่อย่างต่อเนื่องทำให้ขาดชุดชุดทริมไม่มีผู้ดูแลและไม่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (คงศักดิ์ เจริญรักษ์ และคณะ, 2548)

การจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสงขลา สตูล ยังมีปัญหาในด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน ด้านการประชาสัมพันธ์และบริการการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน กิจการลูกเสือ-เนตรนารี มี 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยการ ด้านการควบคุม และ การพัฒนาแนวทางการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการสอน ด้านการวัดผลและ

ประเมินผลกิจกรรมการสอนลูกเสือ ด้านการสอบวิชาพิเศษลูกเสือและการอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือ (ประสิทธิ์ หนูกิ้ง. 2567, 19 มกราคม)

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล จึงได้ศึกษา ศึกษาระดับการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเปรียบเทียบการบริหารกิจกรรมลูกเสือตามขนาดของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ให้มีประสิทธิภาพต่อไปและให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารกิจกรรมลูกเสือตามขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาขอบข่ายสภาพปัจจุบันในการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา ผลการสังเคราะห์ได้ 4 ขอบข่าย ดังต่อไปนี้ 1) ด้านลูกเสือ 2) ด้านผู้บริหาร 3) ด้านผู้กำกับลูกเสือ 4) ด้านกิจกรรมลูกเสือ และผู้วิจัยได้ศึกษาขนาดของสถานศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้กำกับลูกเสือสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล จำนวนทั้งสิ้น 2,687 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้กำกับลูกเสือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power Analysis ได้กลุ่มตัวอย่าง 280 และคำนวณตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) จำนวนครูในแต่โรงเรียนและสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ใส่คืน

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย มีวิธีการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจากการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล จำแนกเป็นรายด้านทั้งหมด 4 ด้าน จำนวน 49 ข้อ โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยแต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.5-1.00 และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .984

ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ในครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ สร้างแบบสัมภาษณ์โดยมีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนด นำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาภาษาที่ใช้และพิจารณาของเครื่องตรวจสอบความสอดคล้อง ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ และนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยแต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.5-1.00 และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 1.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ จากมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและผู้กำกับลูกเสือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมมาทั้งหมด ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติและสรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และ การวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (Content Analysis)

ผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ภาพรวม

องค์ประกอบการบริหารกิจกรรมลูกเสือ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลค่า
1) ด้านลูกเสือ	4.49	0.58	มาก
2) ด้านผู้บริหาร	4.47	0.60	มาก
3) ด้านผู้กำกับ	4.48	0.61	มาก
4) ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ	4.47	0.61	มาก
ภาพรวม	4.47	0.60	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านลูกเสือ รองลงมาคือ ด้านผู้กำกับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 และ 4.48 ตามลำดับ โดยด้านผู้บริหาร และด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน เท่ากับ 4.7

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ

องค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลค่า
1) มีการเปิด-ปิด ประชุมกองรอบเสาธงทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน	4.45	.597	มาก
2) ทักษะเรื่องระเบียบแถวที่โรงเรียนนำมาสอนทำให้นักเรียนนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน	4.52	.622	มากที่สุด
3) ทักษะเรื่องเงื่อนไขเชือกที่โรงเรียนนำมาสอนทำให้นักเรียนนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน	4.42	.611	มาก
4) ทักษะเรื่องสัญญาณนกหวีดและสัญลักษณ์มือที่โรงเรียนนำมาสอนทำให้นักเรียนนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน	4.48	.628	มาก
5) ทักษะอยู่ค่ายพักแรมและเดินทางไกลที่โรงเรียนนำมาสอนทำให้นักเรียนนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน	4.45	.578	มาก
6) ทักษะแผนที่และเข็มทิศที่โรงเรียนนำมาสอนทำให้นักเรียนนำไปใช้ได้	4.49	.672	มาก

องค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลค่า
จริงในชีวิตประจำวัน			
7) ทักษะเกมและนันทนาการที่โรงเรียนนำมาสอนทำให้นักเรียนนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน	4.38	.628	มาก
8) ทักษะการคาดคะเนที่โรงเรียนนำมาสอนทำให้นักเรียนนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน	4.50	.622	มาก
9) ทักษะการปฐมพยาบาลและการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยที่โรงเรียนนำมาสอนทำให้นักเรียนนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน	4.43	.576	มาก
10) ทักษะการสะกดรอยที่โรงเรียนนำมาสอนทำให้นักเรียนนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน	4.47	.650	มาก
11) ทักษะการผจญภัยและการทดสอบจิตใจที่โรงเรียนนำมาสอนทำให้นักเรียนนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน	4.47	.598	มาก
12) ทักษะบำเพ็ญประโยชน์ที่โรงเรียนนำมาสอนทำให้นักเรียนนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน	4.57	.582	มากที่สุด
13) ผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จและได้รับรางวัล	4.43	.613	มาก
ภาพรวม	4.47	0.61	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล เมื่อพิจารณาภาพรวมด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือพบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 (S.D.=0.61) อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะบำเพ็ญประโยชน์ที่โรงเรียนนำมาสอนทำให้นักเรียนนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.57 (S.D.=0.582) อยู่ในระดับมากที่สุด และทักษะเกมและนันทนาการที่โรงเรียนนำมาสอนทำให้นักเรียนนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 4.38 (S.D.=0.628) อยู่ในระดับมาก

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เปรียบเทียบขนาดสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล มีรายละเอียดดังตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

องค์ประกอบ ขนาด สถานศึกษา	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		F	P
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1) ด้านลูกเสือ	4.27	.62	4.53	.36	4.50	.17	4.52	.25	5.927	.001**
2) ด้านผู้บริหาร	4.25	.61	4.54	.42	4.53	.17	4.47	.32	5.479	.001**
3) ด้านผู้กำกับ	4.36	.68	4.49	.42	4.50	.16	4.48	.34	1.255	.290
4) ด้านการจัดกิจกรรม ลูกเสือ	4.27	.63	4.49	.43	4.54	.16	4.46	.41	3.566	.015*
ภาพรวม	4.28	.60	4.51	.36	4.52	.13	4.49	.29	4.639	.004**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่าการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านลูกเสือ และด้านผู้บริหาร มีการบริหารกิจกรรมลูกเสือของ สถานศึกษาแต่ละขนาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการจัดกิจกรรม ลูกเสือ มีการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาแต่ละขนาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านผู้กำกับ มีการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาแต่ละขนาดไม่แตกต่าง กัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดสถานศึกษากับการบริหารกิจกรรม ลูกเสือของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล

องค์ประกอบ	แหล่งของ ความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	p
1) ด้านลูกเสือ	ระหว่างกลุ่ม	1.977	3	.659	5.927	.001**
	ภายในกลุ่ม	30.681	276	.111		
	รวม	32.658	279			
2) ด้านผู้บริหาร	ระหว่างกลุ่ม	2.260	3	.753	5.479	.001**
	ภายในกลุ่ม	37.952	276	.138		
	รวม	40.212	279			
3) ด้านผู้กำกับ	ระหว่างกลุ่ม	.573	3	.191	1.255	.290
	ภายในกลุ่ม	41.997	276	.152		
	รวม	42.570	279			
4) ด้านการจัดกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.775	3	.592	3.566	.015*

องค์ประกอบ	แหล่งของ ความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	p
ลูกเสือ	ภายในกลุ่ม	45.787	276	.166	4.639	.004**
	รวม	47.562	279			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.564	3	.521		
	ภายในกลุ่ม	31.028	276	.112		
	รวม	32.592	279			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ภาพรวมสถานศึกษาแต่ละขนาด มีการบริหารกิจกรรมลูกเสือแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ สถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe ดังตารางที่ 5

ตาราง 5 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของขนาดสถานศึกษากับการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล

ขนาด	ค่าเฉลี่ย	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
สถานศึกษา		4.28	4.51	4.52	4.49
เล็ก	4.28	-	.23255*	.23644*	.20305*
กลาง	4.51		-	.00389	.02951
ใหญ่	4.52			-	.03340
ใหญ่พิเศษ	4.49				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กมีการบริหารกิจกรรมลูกเสือแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่สถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีค่าเฉลี่ยของการบริหารกิจกรรมลูกเสือสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวทางทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ด้านลูกเสือ ถือเป็นหัวใจสำคัญของกิจกรรม โดยการเรียนรู้ในกิจกรรมลูกเสือต้องอาศัยความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ และคุณธรรมของนักเรียน การส่งเสริมความตรงต่อเวลา การแต่งกายที่ถูกต้อง และการปฏิบัติตามกฎและคำปฎิญาณ เป็นปัจจัยที่ช่วยปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี นอกจากนี้ การฝึกอบรม และการประเมินผลอย่างต่อเนื่องยังช่วยให้ลูกเสือสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ด้านผู้บริหาร มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและวางแผนการดำเนินกิจกรรมลูกเสือ ผู้บริหารควร

ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือเพื่อให้สามารถกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน อีกทั้งการนิเทศ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสังเกตการสอนยังเป็นแนวทางที่ช่วยพัฒนาคุณภาพของกิจกรรม การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่เพียงพอ รวมถึงการให้รางวัลแก่ครูผู้มีส่วนร่วม จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน 3) ด้านผู้กำกับ จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างทักษะในการจัดกิจกรรมลูกเสือ การได้รับวุฒิและเครื่องหมายลูกเสือที่เหมาะสมกับประเภทของลูกเสือที่สอนเป็นปัจจัยสำคัญ นอกจากนี้ ควรมีการวางแผนการสอนที่รอบคอบ การเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรม รวมถึงการประเมินผลอย่างเป็นระบบ สถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมต้องมีความปลอดภัยและเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ ควรมีการวางแผนการสอนที่ชัดเจน โดยกำหนดวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ที่คาดหวัง กิจกรรมควรเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เทคนิคการสอนที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่า นอกจากนี้ การประเมินผลอย่างต่อเนื่องและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี รวมถึงการปลูกฝังคุณธรรม จะช่วยให้กิจกรรมลูกเสือมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสงขลา สตูล

1.1) เมื่อพิจารณาภาพรวมด้านลูกเสือ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$, $S.D.=0.58$) และเมื่อพิจารณาการมีระเบียบวินัยของลูกเสือ พบว่า มีการประเมินการปฏิบัติตามกฎของลูกเสือเป็นรายภาคเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้กำกับลูกเสือ ความว่า “ลูกเสือ และเนตรนารี ได้การประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเป็นรายคาบ และรายภาคเรียน โดยแต่ละคาบ แต่ละสัปดาห์ที่มีการสอนกิจกรรมลูกเสือ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ในทักษะที่แตกต่างกันออกไป โดยมีทักษะที่เน้นเป็นสำคัญ ได้แก่ การช่วยเหลือตนเอง การปฐมพยาบาล ทักษะเงื่อนเชือก เกมและบันเทิง เป็นต้น” ทั้งนี้สถานศึกษาได้ปฏิบัติ สอดคล้องกับมาตรฐานและแนวทางในการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาและวิจัยระดับชาติ (คสช.) ให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้กิจกรรมดังกล่าวสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้ทราบถึงจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุง เพื่อให้การจัดกิจกรรมลูกเสือมีความเหมาะสมกับบริบทและ

ความต้องการของผู้เรียนในแต่ละสถานศึกษา ที่เน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.2) เมื่อพิจารณาภาพรวมด้านผู้บริหาร พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$, $S.D.=0.60$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารเข้ารับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือในประเภทที่โรงเรียนของตนเองเปิดสอนอยู่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้กำกับลูกเสือ ความเป็นมาว่า “ผู้บริหารของโรงเรียนให้ความสำคัญกับกิจกรรมลูกเสือเป็นอย่างมาก โดยเห็นได้จากการเข้ารับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือในประเภทที่โรงเรียนเปิดสอน จนมีผู้บังคับบัญชาผู้กำกับลูกเสือที่ตรงกับประเภทการเรียนการสอน” การที่ผู้บริหารเข้ารับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือในประเภทที่โรงเรียนเปิดสอนนั้น ไม่เพียงแต่แสดงถึงความสนใจในกิจกรรมลูกเสือเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงการนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการอบรมมาใช้ในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานและหลักสูตรการเรียนการสอน อีกทั้งยังช่วยให้การจัดกิจกรรมลูกเสือมีความเป็นระบบและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของอาไพ โสดาดี ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารกับการนำและการจัดการลูกเสือที่ดีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า การอบรมผู้กำกับลูกเสือให้กับผู้บริหารมีผลต่อการพัฒนาความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน โดยผู้บริหารที่ได้รับการอบรมจะสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (อาไพ โสดาดี, 2562)

1.3) เมื่อพิจารณาภาพรวมด้านผู้กำกับ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$, $S.D.=0.61$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การพัฒนาตนเองเพื่อนำความรู้มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมลูกเสือ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้กำกับลูกเสือ ความเป็นมาว่า “ผู้กำกับบางท่านยังมีการพัฒนาตนเองโดยการเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่สูงขึ้น เพื่อพัฒนาความรู้และนำหลักการต่างๆ มาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น” ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาความรู้และทักษะของผู้กำกับลูกเสือ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา การพัฒนาตนเองของผู้กำกับลูกเสือไม่เพียงแต่ช่วยให้เขามีความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมลูกเสือที่มีประสิทธิภาพ แต่ยังเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจและความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับนักเรียนได้ดีขึ้น การอบรมที่สูงขึ้นยังช่วยให้ผู้กำกับมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับหลักการของการเป็นลูกเสือ ซึ่งจะมีผลต่อการส่งเสริมคุณภาพของกิจกรรมและการเรียนการสอนในทุกระดับ สอดคล้องกับการวิจัยของวิชัย ชัยโย ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะของผู้กำกับลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมผ่านกิจกรรม learning by doing พบว่า การพัฒนาทักษะของผู้กำกับลูกเสือทำให้ผู้สอนได้มีความสามารถในการ

จัดกิจกรรมที่ไม่เพียงแต่สอนทักษะลูกเสือ แต่ยังสามารถส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่สำคัญแก่ผู้เรียน ผ่านกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ (Learning by Doing) การอบรมเพื่อพัฒนาตนเองจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในกิจกรรมลูกเสือ (วิชัย ชัยโย, 2563)

1.4) เมื่อพิจารณาภาพรวมด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$, $S.D.=0.61$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะบำเพ็ญประโยชน์ที่โรงเรียนนำมาสอนทำให้นักเรียนนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้กำกับลูกเสือ ความเป็นที่ “มีการปลูกฝังระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ผูกให้ลูกเสือมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ปลูกฝังการเคารพกฎระเบียบและวินัยผ่านกิจกรรมประจำหมู่และส่งเสริมจิตสาธารณะ เช่น การช่วยเหลือผู้อื่นและการบำเพ็ญประโยชน์” บ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมลูกเสือในการปลูกฝังทักษะที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะชีวิตของผู้เรียน โดยเฉพาะในด้านของ การรับผิดชอบต่อ การเคารพกฎระเบียบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาจิตสาธารณะและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การฝึกทักษะเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง เช่น การช่วยเหลือผู้อื่นหรือการทำงานในชุมชน ซึ่งเป็นการปลูกฝังคุณค่าของการทำประโยชน์ให้กับส่วนรวมได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยพงษ์ คงภักดี และคณะ ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา พบว่าการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนผ่านกระบวนการลูกเสือ โดยเน้นกิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วม ผูกความรับผิดชอบต่อ และทำงานร่วมกันในชุมชน กิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนสามารถนำทักษะที่ได้รับไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของกิจกรรมลูกเสือในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างชัดเจน (ปิยพงษ์ คงภักดี และคณะ, 2564)

2) เปรียบเทียบการบริหารกิจกรรมลูกเสือตามขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล สถานศึกษาขนาดเล็กมีการบริหารกิจกรรมลูกเสือแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05 โดยที่สถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีค่าเฉลี่ยของการบริหารกิจกรรมลูกเสือสูงระดับ กว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก อันเนื่องมาจากการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาขนาดเล็กมักเผชิญกับปัญหาหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมเมื่อเทียบกับสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ โดยหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญคือ ทรัพยากรที่จำกัด ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งอาจมีปัญหาในเรื่องงบประมาณ, วัสดุอุปกรณ์, และบุคลากรที่ไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมลูกเสือได้อย่างเต็มที่ ในขณะที่สถานศึกษาขนาดใหญ่สามารถจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น เช่น การจ้างผู้กำกับลูกเสือมืออาชีพ และการจัดหาอุปกรณ์ที่เหมาะสมได้

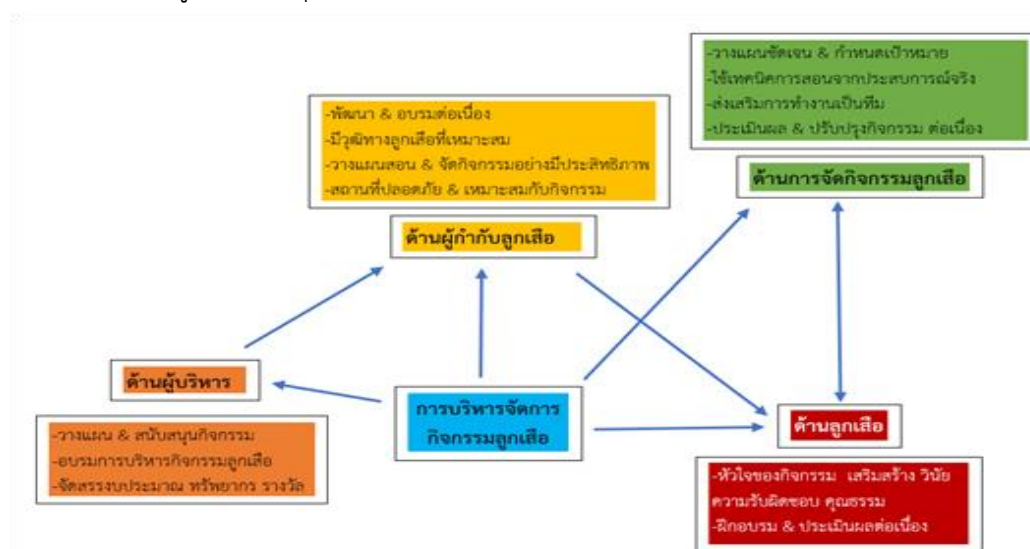
ดีกว่าสุดท้าย สถานศึกษาขนาดใหญ่สามารถอบรมและพัฒนาผู้สอน ได้อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ เช่น การส่งผู้กำกับลูกเสือไปอบรมเพิ่มเติม ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะในการจัดกิจกรรมลูกเสือให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ในขณะที่สถานศึกษาขนาดเล็กอาจไม่มีงบประมาณหรือทรัพยากรในการพัฒนาผู้สอน ทำให้การจัดกิจกรรมลูกเสือขาดความเป็นมืออาชีพ โดยสรุป สถานศึกษาขนาดเล็กมักเผชิญกับปัญหาทรัพยากรจำกัด การบริหารจัดการที่ไม่เป็นระบบ และการขาดเครือข่ายการสนับสนุนภายนอก ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือที่มีประสิทธิภาพต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดกลางขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ สอดคล้องกับการวิจัยของหทัยภัทร จินสุทธิ์ ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ในจังหวัดนนทบุรี พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีการจัดกิจกรรมลูกเสือที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าที่โรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากมีการจัดการทรัพยากรที่ดี และมีการสนับสนุนจากชุมชนและองค์กรภายนอกมากกว่า โรงเรียนขนาดเล็กพบปัญหาด้านการขาดแคลนทรัพยากรและบุคลากร (หทัยภัทร จินสุทธิ์, 2562)

3) การศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล สามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านลูกเสือ ด้านผู้บริหาร ด้านผู้กำกับ และด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนื่องจาก การบริหารกิจกรรมลูกเสือที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูผู้กำกับ และนักเรียน เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปอย่างมีระบบและส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Smith & Brown พบว่า การจัดกิจกรรมลูกเสือมีผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน เช่น การพัฒนาภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบ และการทำงานร่วมกัน (Smith & Brown, 2019) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Johnson ยังพบว่า การสนับสนุนจากผู้บริหารและครูมีผลโดยตรงต่อคุณภาพของกิจกรรมลูกเสือ โดยเฉพาะการฝึกอบรมครูและการจัดหาอุปกรณ์ที่เหมาะสมทั้งนี้ การพัฒนากิจกรรมลูกเสือให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดควรดำเนินการควบคู่ไปกับการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และการนำความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาปรับปรุงแนวทางการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้มั่นใจว่ากิจกรรมลูกเสือสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นและเสริมสร้างคุณธรรมให้กับผู้เรียนได้อย่างแท้จริง (Johnson, 2020)

องค์ความรู้ใหม่

การบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจาก 4 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านผู้กำกับลูกเสือ ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ และด้านลูกเสือ โดยผู้บริหารมีหน้าที่วางแผน กำกับ และสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ ผู้กำกับลูกเสือ ทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ และดูแลลูกเสืออย่างใกล้ชิด การจัดกิจกรรมลูกเสือ ต้องมีการวางแผนที่ดี

ใช้วิธีการที่เหมาะสม และมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ส่วน ลูกเสือ เป็นผู้ได้รับประโยชน์จากกิจกรรม ทั้งในด้านวินัย ความรับผิดชอบ และคุณธรรม ซึ่งทั้งหมดนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้กิจกรรมลูกเสือบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาเยาวชนรอบด้าน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ของการบริหารกิจกรรมลูกเสือ

บทสรุป

ผลการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล พบว่าโดยภาพรวมการบริหารกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านลูกเสือซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านผู้กำกับลูกเสือ ส่วนด้านผู้บริหารและ ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน แสดงให้เห็นว่าทุกองค์ประกอบมีบทบาทสำคัญและได้รับการบริหารจัดการในระดับที่ดี นอกจากนี้ยังพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของขนาดของ สถานศึกษา โดยสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีระดับการบริหารกิจกรรม ลูกเสือสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และในส่วนของแนวทางการบริหาร กิจกรรมลูกเสือ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านลูกเสือ ด้านผู้บริหาร ด้านผู้กำกับ และด้านการจัด กิจกรรมลูกเสือ ซึ่งเมื่อประเมินด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้แล้ว พบว่ามีความเหมาะสม โดยภาพรวม จึงสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) สถานศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรสนับสนุนการพัฒนาการจัดทำเอกสารการเรียนการสอน โดยปรับปรุงการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนประจำองลูกเสือเพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

2) สถานศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการส่งเสริมทักษะเกมและนันทนาการ ให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง โดยมีการพัฒนาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมเกมที่เหมาะสมกับผู้เรียน

3) สถานศึกษาควรเพิ่มการอบรมและพัฒนาผู้กำกับลูกเสือในทักษะต่างๆ เช่น การบริหารกิจกรรมลูกเสือ และการนำความรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

4) สถานศึกษาขนาดเล็กควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างทรัพยากรและการปรับปรุงการบริหารกิจกรรมลูกเสือให้เหมาะสมกับขนาดของสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารกิจกรรมลูกเสือมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1) ศึกษาการพัฒนาและปรับปรุงเอกสารการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้มากขึ้น รวมถึงการออกแบบเอกสารที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาแต่ละขนาดและประเภท เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมลูกเสือสามารถทำได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

2) ศึกษาวิจัยถึงแนวทางในการพัฒนาอบรมผู้กำกับลูกเสือในด้านทักษะที่จำเป็น เช่น การบริหารกิจกรรม การสอนและการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน ซึ่งการฝึกอบรมผู้กำกับจะช่วยเสริมทักษะและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมลูกเสือ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ พ.ศ. 2545 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- คงศักดิ์ เจริญรักษ์ และคณะ. (2548). *การลูกเสือไทยพัฒนาการในยุค 2546-2548*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ปิยพงษ์ คงภักดี และคณะ. (2564). การพัฒนารูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 15(1): 1-15.
- ประสิทธิ์ หนูคุ้ม. (2567, 19 มกราคม). *ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสงขลา สตูล*. (อิวัธรร พรหมรักษา, ผู้สัมภาษณ์).

- วิชัย ชัยโย. (2563). การพัฒนาทักษะของผู้กำกับลูกเสือเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมผ่านกิจกรรม learning by doing. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- หทัยภัทร จินสุทธิ์. (2562). รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ในจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- อาไพ โสตาดี. (2562). บทบาทผู้บริหารกับการนำและการจัดการลูกเสือที่ดีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร, 10(1): 182-203.
- Johnson, R. (2020). Effective leadership in scouting activities: A case study in secondary schools. *Education Management Journal*, 12(3): 45-60.
- Smith, J., & Brown, K. (2019). The impact of scouting on student leadership and responsibility. *International Journal of Youth Development*, 15(2): 78-95.

